

Monumentnummer*: 521968

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 27 juni 2001
Kadaster deel/nr 82697/82

Woonplaats* Born
Gemeente* Sittard-Geleen
Provincie* Limburg

Kadastrale gemeente* Born
Sectie* C
Kadastraal object*
Appartement aanduiding
Grondperceel 2476

Omschrijving**

Inleiding

Rooms Katholieke Sint Martinuskerk gebouwd in 1906 naar een ontwerp van architect Caspar Franssen, en in gebruik genomen in 1907. De toegepaste bouwstijl is neo-gotiek. In 1959 werd de kerk aan de absiszijde uitgebreid met een kruisbeuk en een sacristie. Het ontwerp voor deze uitbreiding was van architect Jos Franssen.

Omschrijving

Neo-gotische KRUISKERK met hoog middenschip en smalle lagere zijbeuken. De kruisbeuk uit 1959 is van gelijke hoogte als het middenschip. De kerk wordt afgedekt met zadeldaken, lessenaarsdaken en schilddaken met leien. Enkele kleine dakkapellen. De vierkante klokkentoren is midden voor de kerk geplaatst en wordt afgedekt met een ingesnoerd leien dak.

Het toegepaste bouw materiaal is baksteen en natuursteen.

In het bouwdeel uit 1906 spitsboogvormige glas-in-lood vensters in een omlijsting van rode baksteen. De spaarvelden in dit gedeelte eveneens in een omlijsting van rode baksteen.

De toren telt vier bouwlagen plus dakverdieping. De hoofdingang van kerk in de voorgevel van toren met een rechthoekige houten deur met smeedijzeren beslag. Deur met spitsboogvormig bovenlicht. De hoofdingang wordt geaccentueerd met een natuurstenen fronton. In de tweede bouwlaag voorgevel smalle hoge spitsboogvormige glas-in-lood vensters in een groot spitsboogvormig

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

spaarveld. In de derde bouwlaag drie spitsboogvormige spaarvelden, hierboven bevindt zich het uurwerk geflankeerd door een klein spitsboogvormig spaarveld. In de vierde bouwlaag in elke gevelzijde twee hoge spitsboogvormige galmgaten. In de overige gevels spitsboogvormige spaarvelden.

Tussen elke bouwlaag een horizontale band hardsteen. Op de hoeken van toren steunberen met natuursteen deksteen. Tegen de rechterzijgevel van de toren een zeszijdige traptoren met leien tentdak. Dit torentje sluit aan op de uitbouw van de dagkapel aan de rechterzijgevel. Deze dagkapel telt evenals de uitgebouwde doopkapel aan de linkerzijgevel van de toren een bouwlaag en wordt afgedekt met een schilddak. De beide zijbeuken zijn eveneens voorzien van steunberen evenals de zijgevels van het middenschip. Muizetand en decoratief metselwerk onder de dakranden.

De in 1959 aangebouwde kruisbeuk met sacistie en bij-sacristie zijn in eenzelfde bouwtrant ontworpen als het bouwdeel uit 1906 en sluiten goed aan bij het oude gedeelte.

Van het INTERIEUR van het bouwdeel uit 1906 is het volgende onder meer van belang. Plafond met kruisribgewelven in gele en rode baksteen met langs de randen van de gewelven schilderingen; kerkvloer met natuursteen tegels; de kruisribben rusten op vierkante bakstenen kolommen met kapitelen en consoles; doopkapel met smeedijzeren hekwerk; tussen middenschip en zijbeuken grote gemetselde spitsbogen; oxaal met houten balustrade; onder het oxaal twee grote houten consoles met hierin een mensenhoofdje; rechthoekige houten deuren naar het kerkportaal; deze deuren met een spitsboogvormig glas-in-lood bovenlicht met driedelige spitsboogvormige bakstenen tracering; vloer van het kerkportaal met authentieke natuurstenen tegels; in de absis in het bouwdeel uit 1959 zijn drie hoge spitsboogvormige glas-in-lood ramen afkomstig uit de oude absis teruggeplaatst: dit zijn taferelen uit het leven van Sint Martinus.

Waardering

De R.K. Sint Martinus kerk is van cultuurhistorische waarde als bijzondere uitdrukking van een geestelijke en een typologische ontwikkeling in de architectuur van rooms-katholieke kerkgebouwen in het eerste kwart van de 20ste eeuw. De kerk bezit architectuurhistorische waarde vanwege haar bijzondere belang voor de geschiedenis van de architectuur, voor het oeuvre van de architecten Caspar en Joseph Franssen, wegens de hoogwaardige esthetische kwaliteiten van het ontwerp en het bijzondere materiaalgebruik en de inrichting. De kerk bezit ensemblewaarde wegens de bijzondere betekenis van het object voor het aanzien van Born. De kerk is tenslotte van algemeen belang op grond van de architectuurhistorische zeldzaamheid en architectonische gaafheid van ex- en interieur.

Hoofdcategorie

Religieuze gebouwen

Subcategorie

Kerk en kerkonderdeel

Functie

Kerk

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument